NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTÉM

Indikátory obozretnosti na makroúrovni

December 2015

Indikátory rizík plynúcich z makroekonomického prostredia 3

1 Indikátor sentimentu (PMI) v priemysle vo vybraných ekonomikách 3
2 Indikátor sentimentu (PMI) v službách vo vybraných ekonomikách 3
3 Indikátory spotrebiteľskej dôvery v USA 3
4 Indikátory ekonomického sentimentu v eurozóne 3
5 Vývoj miery nezamestnanosti vo vybraných ekonomikách 3
6 Vývoj spotrebiteľskej inflácie vo vybraných ekonomikách 3
7 Indexy vývoja priemyselnej produkcie vo vybraných ekonomikách 4
8 Indexy vývoja maloobchodného predaja vo vybraných ekonomikách 4
9 Saldo verejných financií za rok 2014 v krajinách EÚ 4
10 Hrubý štátny dlh v 3. štvrťroku 2015 v krajinách EÚ 4

Indikátory rizík plynúcich z finančných trhov 4

11 Indexy vývoja cien komodít 4
12 Indexy vývoja výmenných kurzov 4
13 Indexy vývoja akciových indexov 5
14 Indexy cien akcií materských spoločností 5 najväčších domácich bánk 5
15 Strmosť výnosovej krivky vo vybraných ekonomikách 5
16 Volatilita akciových indexov 5
17 Vývoj indexov CDS spreadov 5
18 Vývoj CDS materských spoločností najväčších slovenských bánk 5
19 Vývoj 3-mesačných sadzieb a OIS spreadu 6
20 Vývoj cien swapov naviazaných na infláciu 6
21 Kreditné spready 5-ročných štátnych dlhopisov s vyššou mierou rizika 6
22 Kreditné spready 5-ročných štátnych dlhopisov krajín strednej Európy a Nemecka 6

Indikátory kreditného rizika podnikov 6

23 Export a podnikateľské prostredie 6
24 Export a tržby podnikov 6
25 Úroveň tržieb vo vybraných odvetviach v porovnaní s obdobím 06/2007-06/2008 7
26 Vývoj úverov a tržieb v podnikovom sektore 7
27 Úrokové rozpätia pri nových úveroch podnikom 7
28 Zlyhané úvery a miery zlyhania 7
29 Úvery v riziku 7
30 Úverové zaťaženie – rozklad na zložky 7
31 Komerčné nehnuteľnosti: Ceny a obsadenosť v kancelárskom segmente 8
32 Komerčné nehnuteľnosti: Predaje v rezidenčnom segmente – nové byty 8

33 Porovnanie bilancie a tržieb podnikov 8
34 Štruktúra záväzkov nefinančných spoločností 8

Indikátory kreditného rizika domácností 8

35 Zadlženosť domácností na Slovensku a vo vybraných štátoch 8
36 Zmeny vo finančných aktívach domácností 8
37 Stav počtu nezamestnaných podľa príjmových skupín 9
38 Index zamestnanosti podľa vybraných odvetví 9
39 Očakávaná zamestnanosť vo vybraných odvetviach 9
40 Index reálnych miezd podľa vybraných odvetví 9
41 Index spotrebiteľskej dôvery a jeho zložky 9
42 Zlyhané úvery domácností 9
43 Pomer objemu úverov k hodnote zabezpečenia (LTV) 10
44 Index dostupnosti bývania 10

Indikátory trhových rizík a rizika likvidity 10

45 Value at Risk pri investíciách do rôznych typov finančných nástrojov (%) 10
46 Citlivosť na jednotlivé typy rizík v sektore bánk 10
47 Citlivosť na jednotlivé typy rizík v sektore fondov DSS 11
48 Citlivosť na jednotlivé typy rizík v sektore fondov DDS 11
49 Citlivosť na jednotlivé typy rizík v sektore kolektívneho investovania 11
50 Citlivosť aktív poisťovní na jednotlivé typy rizík 11
51 Ukazovateľ úvery ku vkladom 11
52 Ukazovateľ likvidných aktív 11
53 Dopad základného scenára a stresových scenárov na fondy DSS 12
54 Dopad základného scenára a stresových scenárov na výplatné fondy DDS 12
55 Dopad základného scenára a stresových scenárov na fondy kolektívneho investovania 12
56 Dopad základného scenára a stresových scenárov na aktíva poisťovní 12
57 Dodatočné náklady poistného sektora 12
58 Dopad základného scenára a stresových scenárov na aktíva inv. životného poistenia ... 12

Všeobecné poznámky:

Vyjadrenie 31.12.2015 = 1 pri indexe znamená, že príslušný index bol normovaný takým spôsobom, že k uvedenému dátumu (31.12.2015) bola jeho hodnota 1.

Indikátory rizík plynúcich z makroekonomického prostredia

1 Indikátor sentimentu (PMI) v priemysle vo vybraných ekonomikách

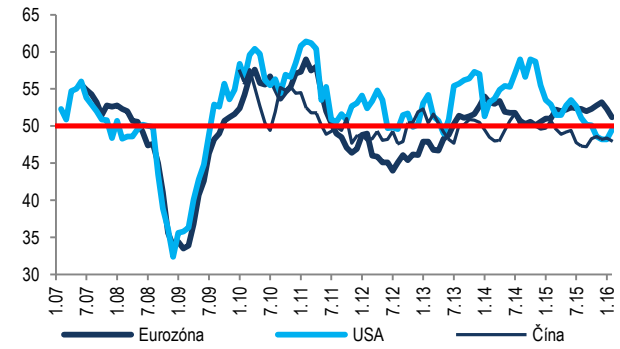

Zdroj: Bloomberg.
Poznámka: Hodnota indexu PMI (Purchasing Managers' Indexes) väčšia ako 50 značí expanziu, hodnota menšia ako 50 kontrakciu v priemysle, resp. službách.

2 Indikátor sentimentu (PMI) v službách vo vybraných ekonomikách

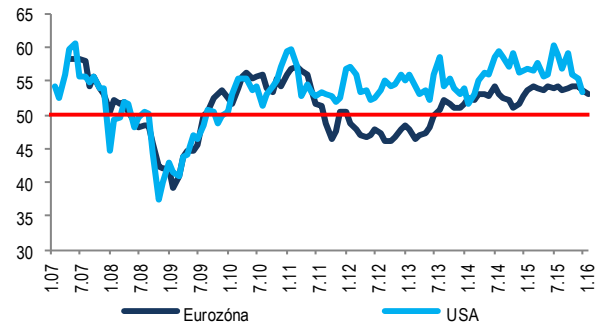

Zdroj: Bloomberg.
Poznámka: Hodnota indexu PMI (Purchasing Managers' Indexes) väčšia ako 50 značí expanziu, hodnota menšia ako 50 kontrakciu v priemysle, resp. službách.

3 Indikátory spotrebiteľskej dôvery v USA

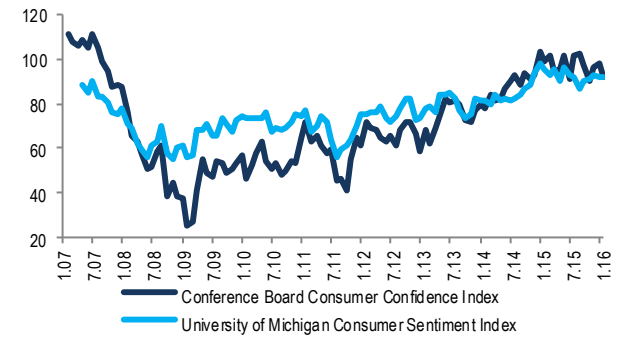

Zdroj: Bloomberg.
Poznámka: Na grafe sú zobrazené indexy spotrebiteľskej dôvery v USA zostavované dvoma rôznymi inštitúciami.

4 Indikátory ekonomického sentimentu v eurozóne

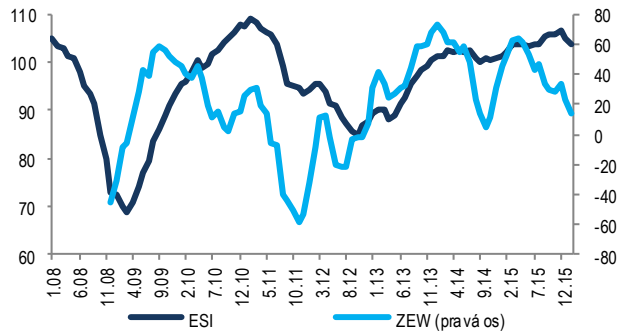

Zdroj: Bloomberg.
Poznámky: ESI (Economic Sentiment Indicator) je indikátor ekonomického sentimentu zostavovaný Európskou komisiou.
ZEW reprezentuje indikátor ekonomického sentimentu zostavovaný súkromnou spoločnosťou ZEW (Zentrum für Europäische Wirtschaftsforschung).

5 Vývoj miery nezamestnanosti vo vybraných ekonomikách (%)

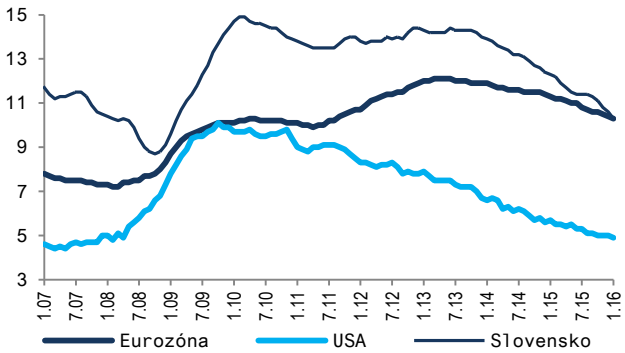

Zdroj: Eurostat, Bureau of Labor Statistics.
Poznámka: Sezónne očistené.

6 Vývoj spotrebiteľskej inflácie vo vybraných ekonomikách (%)

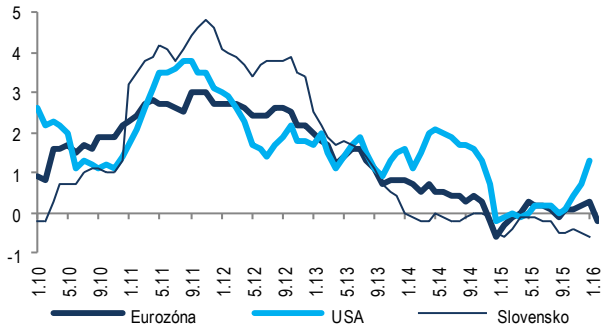

Zdroj: Eurostat, Bureau of Labor Statistics.
Poznámka: Medziročné zmeny indexu spotrebiteľských cien v percentách.

7 Indexy vývoja priemyselnej produkcie vo vybraných ekonomikách

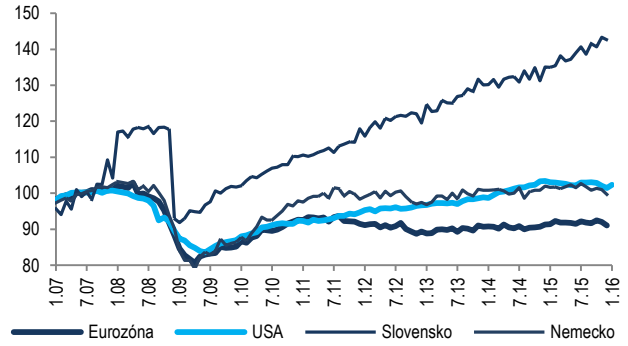

Zdroj: Eurostat, US Federal Reserve.
Poznámky: Rebalancované (priemer 2007=100).
Sezónne očistené.

8 Indexy vývoja maloobchodného predaja vo vybraných ekonomikách

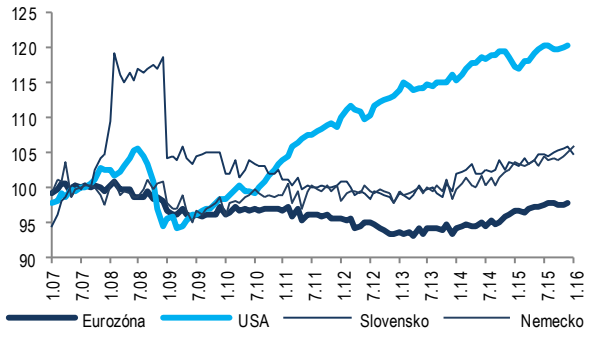

Zdroj: Eurostat, US Department of Commerce.
Poznámky: Rebalancované (priemer 2007=100).
Sezónne očistené.

9 Saldo verejných financií za rok 2014 v krajinách EÚ (%)

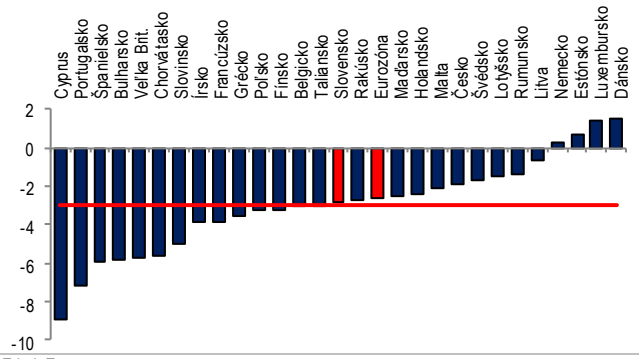

Zdroj: Eurostat.
Poznámka: Saldo vyjadrené ako podiel na HDP v percentách.

10 Hrubý štátny dlh v 3. štvrťroku 2015 v krajinách EÚ (%)

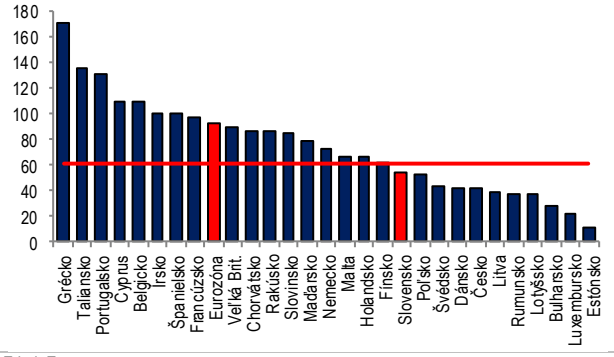

Zdroj: Eurostat.
Poznámka: Hrubý štátny dlh vyjadrený ako podiel na HDP v percentách.

Indikátory rizík plynúcich z finančných trhov

11 Indexy vývoja cien komodít (31. 12. 2014 = 1)

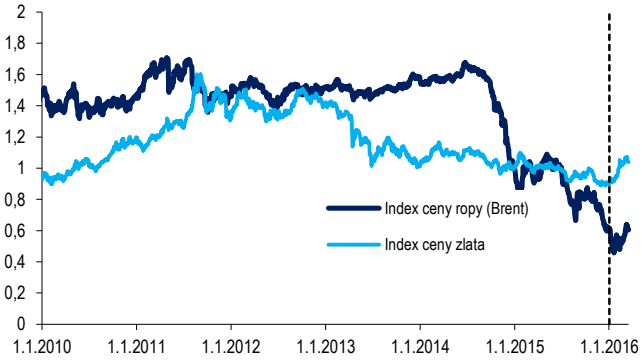

Zdroj: Bloomberg, NBS.

12 Indexy vývoja výmenných kurzov (31. 12. 2013 = 1)

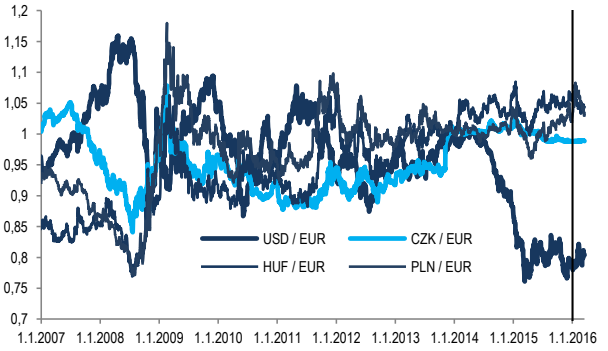

Zdroj: Bloomberg, NBS.

13 Indexy vývoja akciových indexov (31. 12. 2014 = 1)

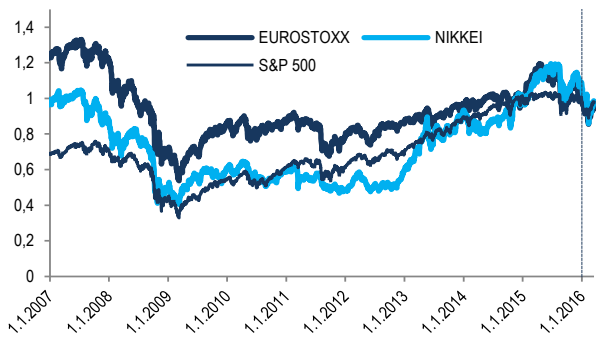

Zdroj: Bloomberg, NBS.

14 Indexy cien akcií materských spoločností 5 najväčších domácich bánk (31. 12. 2014 = 1)

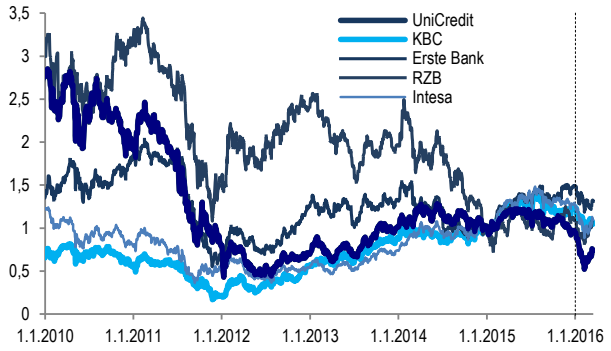

Zdroj: Bloomberg, NBS.

15 Strmosť výnosovej krivky vo vybraných ekonomikách (v p. b.)

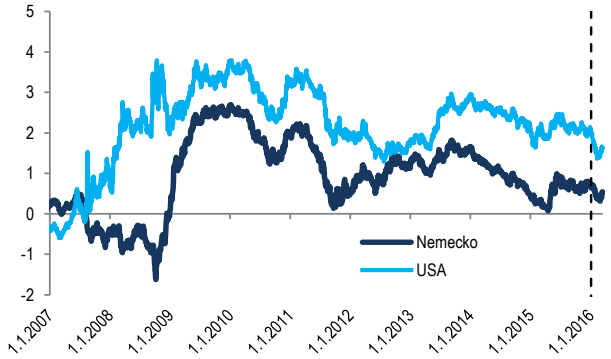

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámka: Strmosť výnosovej krivky je vyjadrená ako rozdiel výnosu do splatnosti 10-ročných a 3-mesačných vládnych dlhopisov.

16 Volatilita akciových indexov

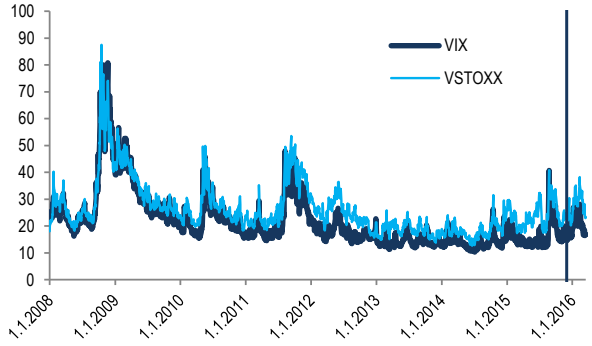

Zdroj: Bloomberg.

17 Vývoj indexov CDS spreadov (v b. b.)

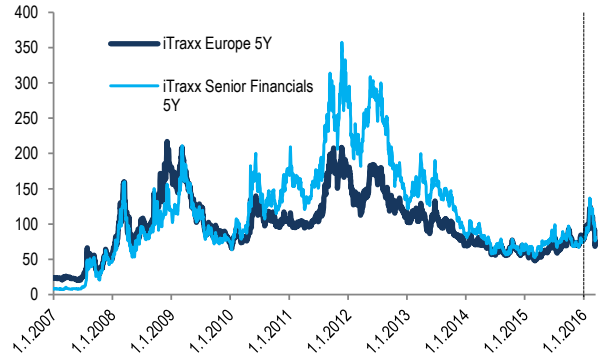

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámka: b. b. - bázický bod

18 Vývoj CDS materských spoločností najväčších slovenských bánk (v b. b.)

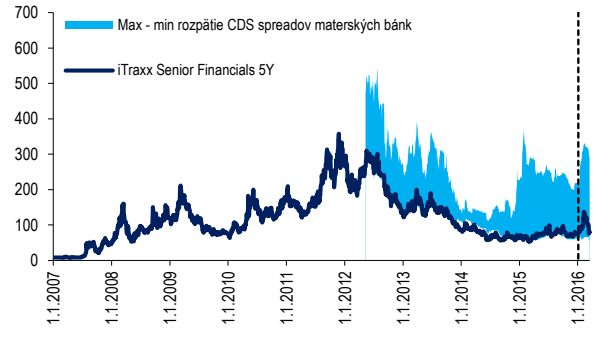

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámka: b. b. - bázický bod

19 Vývoj 3-mesačných sadzieb a OIS spreadu (v %, resp. v p. b.)

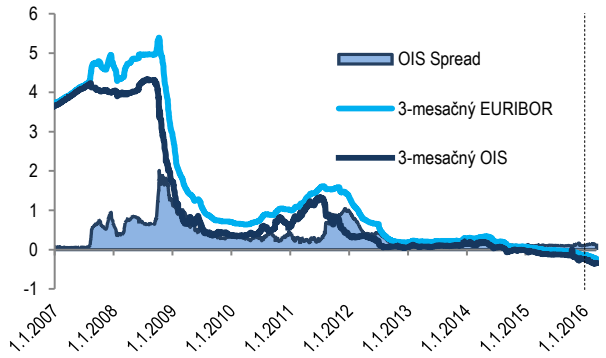

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámka: p. b. – percentuálny bod

20 Vývoj cien swapov naviazaných na infláciu (v p. b.)

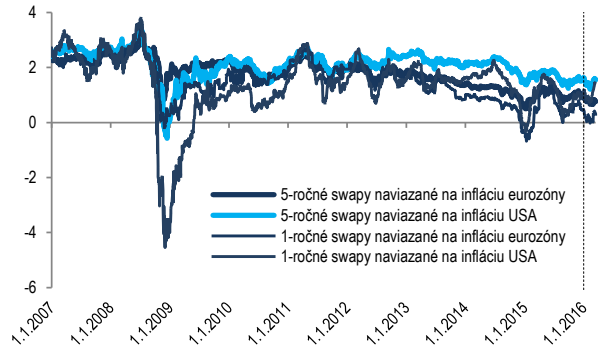

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámky: Swapy naviazané na infláciu (inflation-linked swaps) predstavujú swapy, pri ktorých jedna zmluvná strana platí fixnú sadzbu (cena swapu) a druhá strana platí sadzbu zodpovedajúcu výnosom zvoleného cenového indexu. Cena swapov naviazaných na infláciu je vypočítaná na tzv. bezkupónovej báze.

21 Kreditné spready 5-ročných štátnych dlhopisov s vyššou mierou rizika (v p. b.)

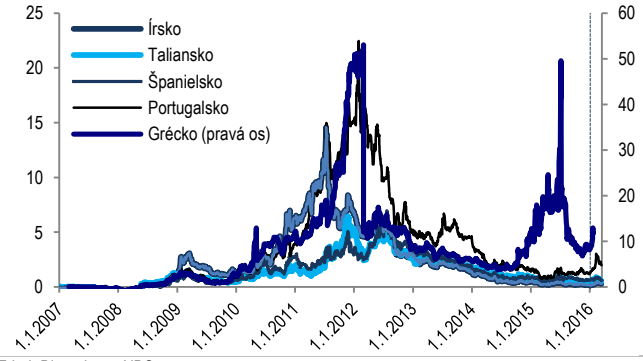

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámka: Na zvislých osiach je zobrazený rozdiel výnosu päťročných dlhopisov emitovaných jednotlivými krajinami a 5-ročnej OIS sadzby, ktorá reprezentuje úrokovú sadzbu na 5-ročné obdobie s nízkou mierou kreditného rizika.

22 Kreditné spready 5-ročných štátnych dlhopisov krajín strednej Európy a Nemecka (v p. b.)

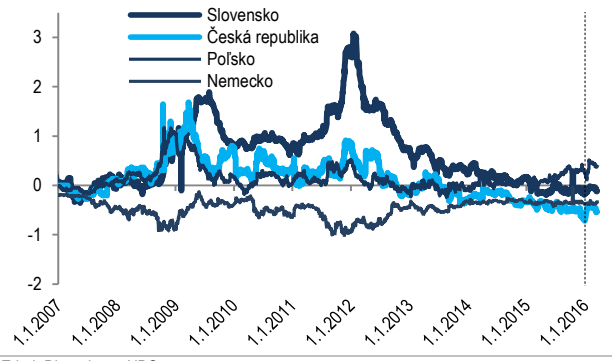

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámky: Na grafe je zobrazený rozdiel medzi percentuálnym výnosom 5-ročných štátnych dlhopisov denominovaných v domácej mene jednotlivých krajín a 5-ročnou swapovou sadzbou pre príslušnú menu.

Indikátory kreditného rizika podnikov

23 Export a podnikateľské prostredie

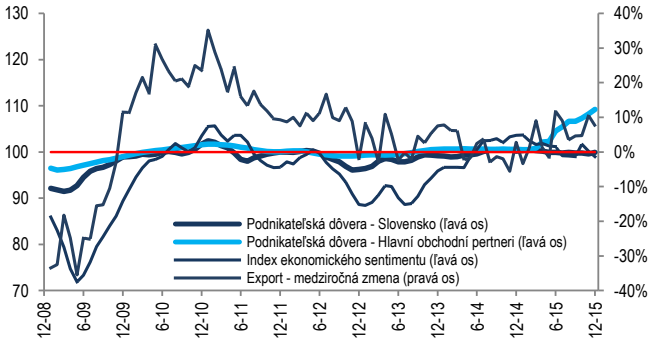

Zdroj: NBS, OECD, Štatistický úrad SR.

24 Export a tržby podnikov

Zdroj: Ministerstvo hospodárstva SR, NBS,OECD, Štatistický úrad SR.

25 Úroveň tržieb vo vybraných odvetviach v porovnaní s obdobím 06/2007-06/2008

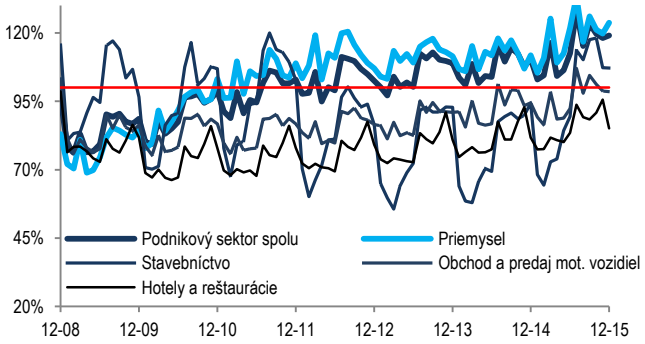

Zdroj: Štatistický úrad SR.

26 Vývoj úverov a tržieb v podnikovom sektore

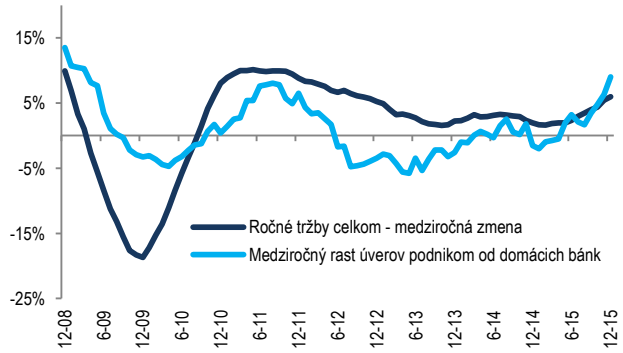

Zdroj: NBS, Štatistický úrad SR.

27 Úrokové rozpätia pri nových úveroch podnikom

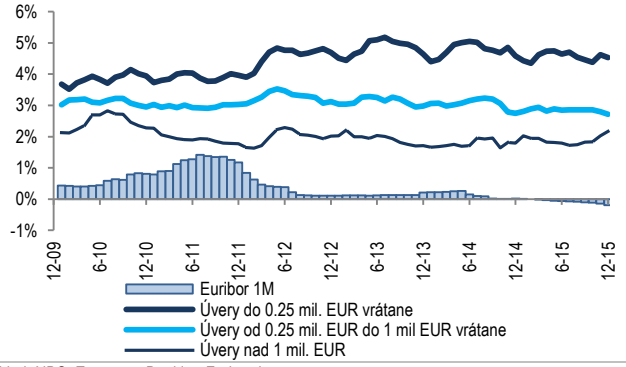

Zdroj: NBS, European Banking Federation.
Poznámka: Rozpätie je definované ako rozdiel mesačnej sadzby EURIBOR a priemernej sadzby na nové úvery príslušnej kategórie.

28 Zlyhané úvery a miery zlyhania

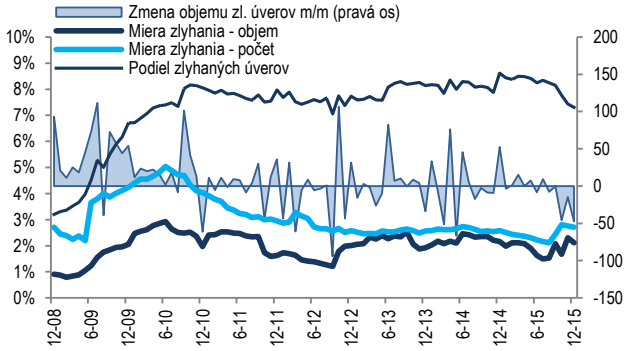

Zdroj: NBS.
Poznámka: Miery zlyhania predstavujú podiel počtu/objemu úverov, ktoré prešli z kategórie nezlyhané do kategórie zlyhané v priebehu ročného horizontu, ku počtu/objemu úverov v kategórii nezlyhané na začiatku ročného horizontu.
Hodnoty na pravej osi sú mil. EUR.

29 Úvery v riziku

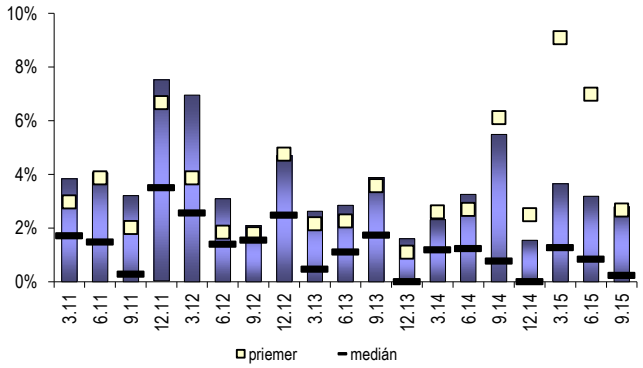

Zdroj: NBS.
Poznámka: Zobrazené je medzikvartilové rozpätie.

30 Úverové zaťaženie – rozklad na zložky

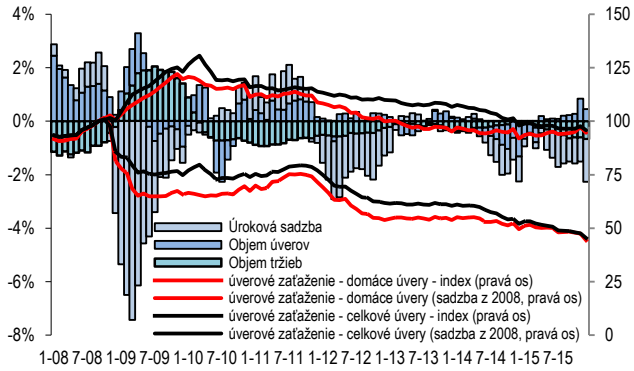

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.
Poznámka: Hodnoty na pravej osi sú v mil. EUR.

31 Komerčné nehnuteľnosti: Ceny a obsadenosť v kancelárskom segmente

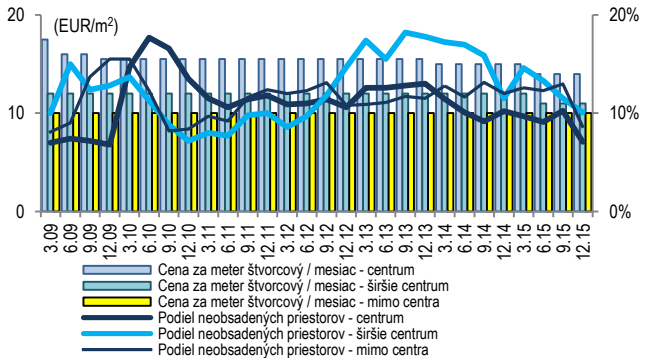

Zdroj: CBRE, NBS.
Poznámka: Údaje popisujú vývoj cien a obsadenosť v Bratislave.

32 Komerčné nehnuteľnosti: Predaje v rezidenčnom segmente – nové byty

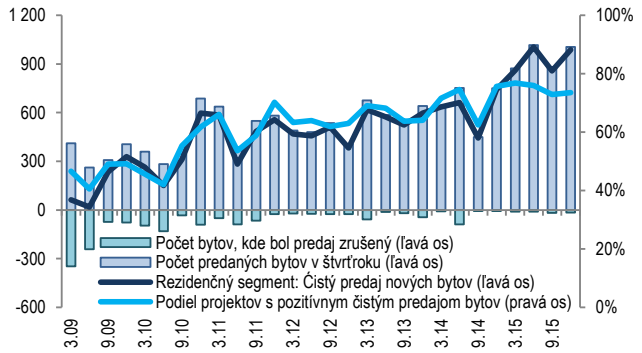

Zdroj: Lexxus, a. s., NBS.
Poznámka: Údaje popisujú vývoj v Bratislave.

33 Porovnanie bilancie a tržieb podnikov

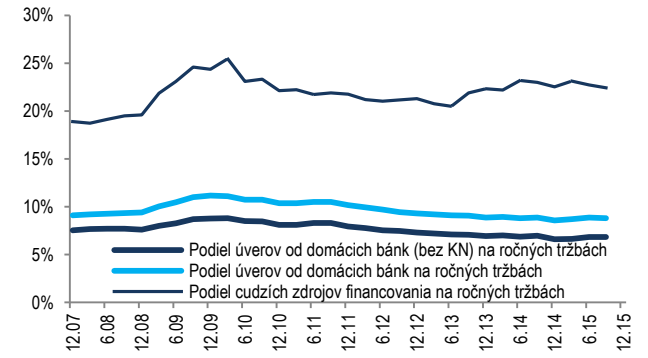

Zdroj: NBS, Štatistický úrad SR.
Poznámka: KN - komerčné nehnuteľnosti.

34 Štruktúra záväzkov nefinančných spoločností

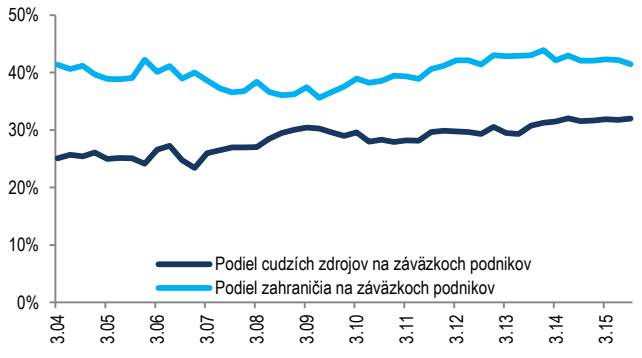

Zdroj: NBS.

Indikátory kreditného rizika domácností

35 Zadlženosť domácností na Slovensku a vo vybraných štátoch (%)

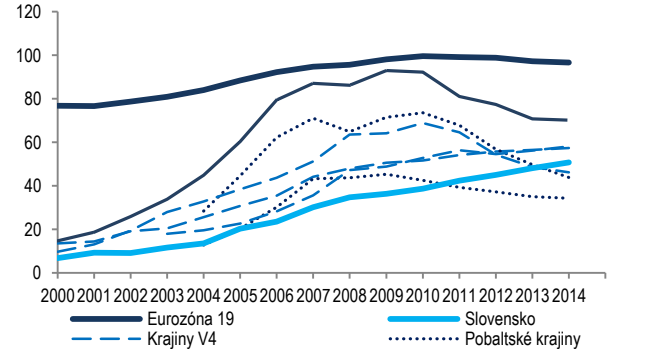

Zdroj: Eurostat.
Poznámka: Ukazovateľ sa vypočíta ako podiel celkového dlhu domácností na disponibilnom príjme.

36 Zmeny vo finančných aktívach domácností

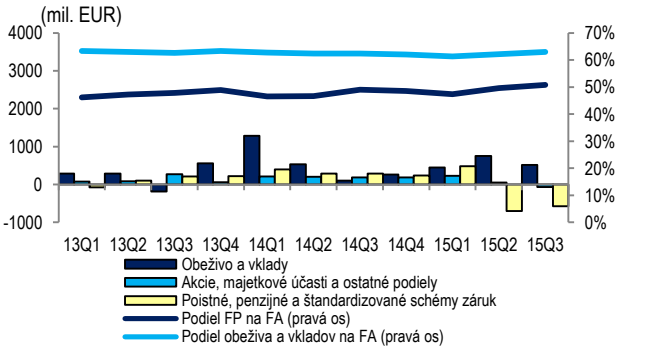

Zdroj: NBS.
Poznámka: Údaje na ľavej osi predstavujú medzikvartálne zmeny. Z dôvodu zmeny metodiky zatiaľ nie sú staršie údaje dostupné.
FP – finančné pasíva
FA – finančné aktíva

37 Stav počtu nezamestnaných podľa príjmových skupín

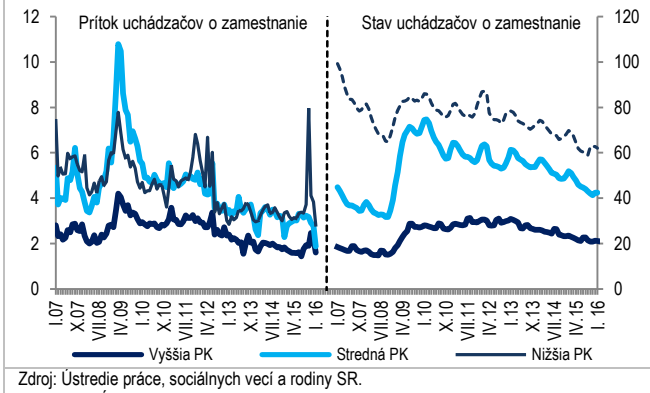

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR.
Poznámka: Údaje sú v tis. uchádzačov.
Príjmové kategórie obyvateľstva – rozdelenie vychádza z členenie podľa KZAM a údajov o výške ich príjmov podľa KZAM; Vyššia príjmová kategória (príjem nad 800 €) – zákonodarcovia, vedúci a riadiaci zamestnanci, vedeckí, odborní duševní zamestnanci, technickí, zdravotnícki, pedagogickí zamestnanci; Stredná príjmová kategória (príjem od 600 do 800 €) - administratívni zamestnanci (úradníci),remeselníci a kvalifik. výrobcovia, spracovatelia, obsluha strojov a zariadení; Nižšia príjmová kategória (príjem do 600 €) – zamestnanci v službách a obchode, robotníci v poľnohospodárstve a lesníctve, pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci.

38 Index zamestnanosti podľa vybraných odvetví

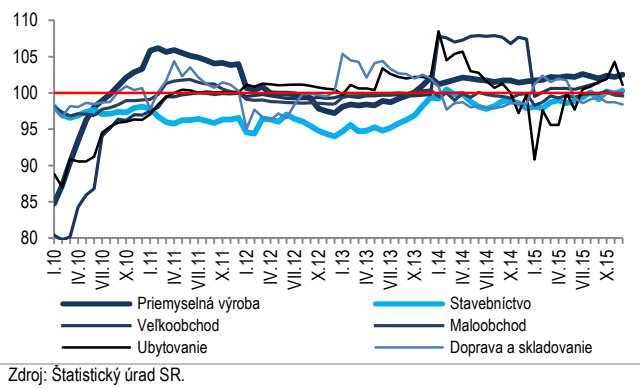

Zdroj: Štatistický úrad SR.
Poznámka: Index vyjadruje medziročné zmeny.

39 Očakávaná zamestnanosť vo vybraných odvetviach

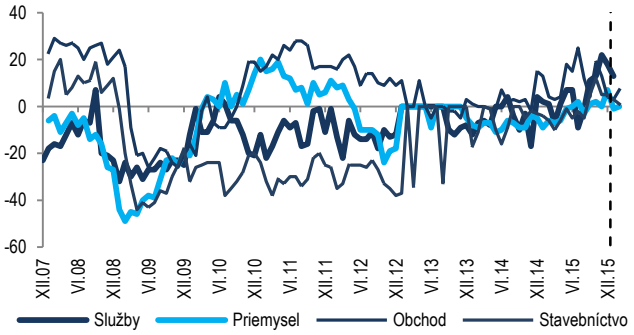

Zdroj: Štatistický úrad SR.
Poznámka: Údaj je index.

40 Index reálnych miezd podľa vybraných odvetví

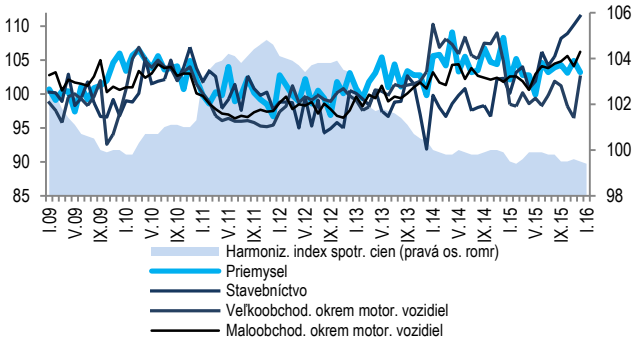

Zdroj: Štatistický úrad SR.
Poznámka: Harmoniz. index spotr. cien je vyjadrený ako zmena voči rovnakému obdobiu minulého roka.

41 Index spotrebiteľskej dôvery a jeho zložky

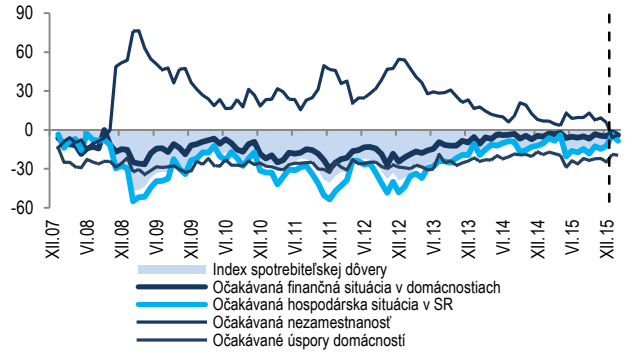

Zdroj: Štatistický úrad SR.

42 Zlyhané úvery domácností

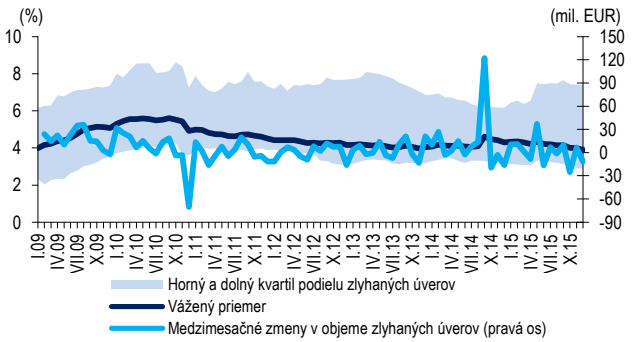

Zdroj: NBS.
Poznámka: Údaje na ľavej osi vyjadrujú podiel zlyhaných úverov domácnostiam na celkových úveroch domácnostiam.

43 Pomer objemu úverov k hodnote zabezpečenia (LTV)

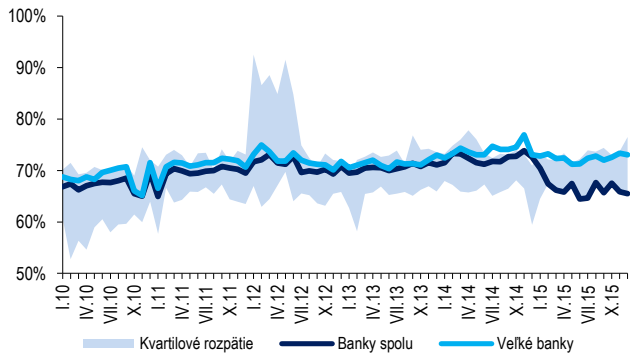

Zdroj: NBS.
Poznámka: Podiel objemu úverov k hodnote zabezpečenia (LTV = loan-to-value ratio) je definovaný ako pomer objemu poskytnutého úveru a hodnoty zabezpečenia úveru.

44 Index dostupnosti bývania

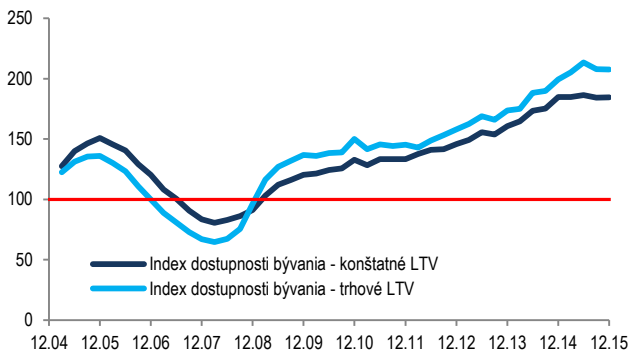

Zdroj: NBS, Štatistický úrad SR.
Poznámka: Index dostupnosti bývania – index vyjadruje pomer disponibilného príjmu a splátky úveru. Pri výpočte disponibilného príjmu sa zohľadňuje priemerná mzda a priemerné výdavky domácností. Pri výpočte výšky splátky sa zohľadňuje priemerná cena bytu, priemerná úroková sadzba, priemerná splatnosť a konštantné LTV (75 %). Metodika výpočtu indexu dostupnosti bývania je popísaná v: Rychtárik, Š. – Krčmár, M. [2011] Vývoj na trhu úverov na bývanie a jeho interpretácia In Nehnuteľnosti a bývanie 2010 / Číslo 2. Bratislava, 2010.

Indikátory trhových rizík a rizika likvidity

45 Value at Risk pri investíciách do rôznych typov finančných nástrojov (%)

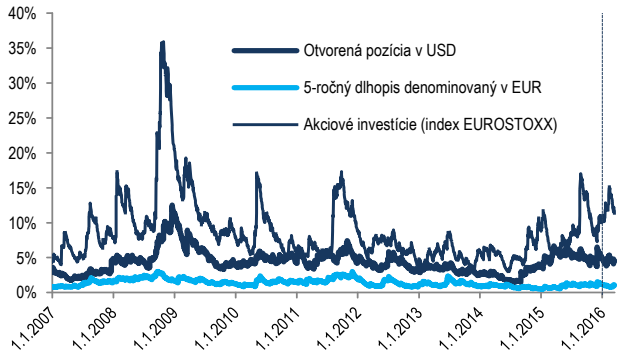

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámky: Údaje vyjadrujú stratu (ako % z danej investície), ktorá by s pravdepodobnosťou 99 % nemala byť prekročená počas 10 dní. Táto strata bola vypočítaná na základe výpočtu volatility rizikových faktorov pomocou exponenciálne vážených kĺzavých priemerov.
.

46 Citlivosť na jednotlivé typy rizík v sektore bánk

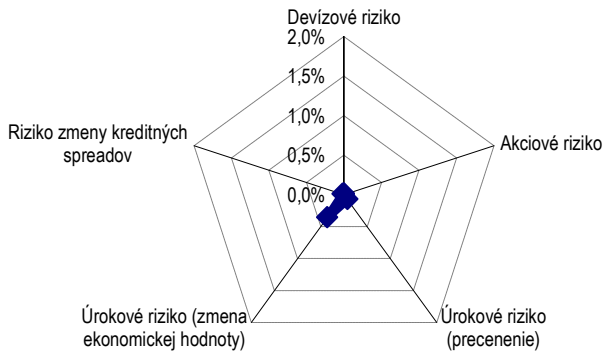

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámky: Údaje vyjadrujú stratu (ako % z aktív) v prípade jednotlivých scenárov analýzy senzitívnosti. Analýza senzitívnosti zahŕňa nasledujúce 4 scenáre: pokles cien akcií o 10 %, oslabenie ostatných mien voči euru o 5 %, paralelný nárast úrokových sadzieb o 0,3 p. b. a nárast kreditných spreadov na dlhopisy emitované Gréckom, Portugalskom, Írskom, Španielskom a Talianskom o 2 p. b. Pri úrokovom riziku sa počíta dopad na precenenie nástrojov oceňovaných v reálnej hodnote aj dopad na ekonomickú hodnotu, ktorý vyjadruje precenenie všetkých finančných nástrojov. Jednotlivé typy rizík zahŕňajú aj nepriame riziká, voči ktorým sú inštitúcie vystavené prostredníctvom investícií do podielových listov. Tieto nepriame riziká boli vypočítané na základe mapovania investícií jednotlivých typov podielových listov na množinu rizikových faktorov. Svetlomodrá čiara vyjadruje údaje k 31. decembru 2014, tmavomodrá k 31. decembru 2015.

47 Citlivosť na jednotlivé typy rizík v sektore fondov DSS

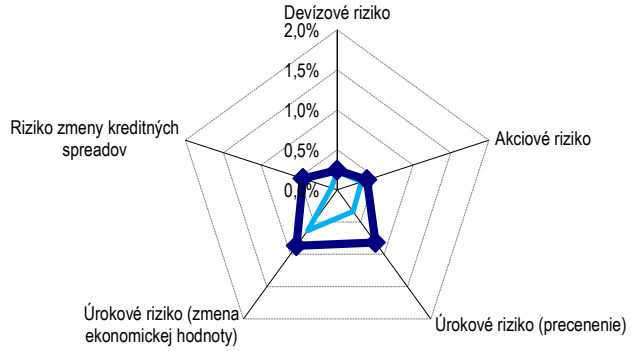

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámky: Údaje vyjadrujú stratu (ako % z NAV) v prípade jednotlivých scenárov analýzy senzitívnosti. Analýza senzitívnosti je popísaná v poznámke ku grafu 46.
Svetlomodrá čiara vyjadruje údaje k 31. decembru 2014, tmavomodrá k 31. decembru 2015.

48 Citlivosť na jednotlivé typy rizík v sektore fondov DDS

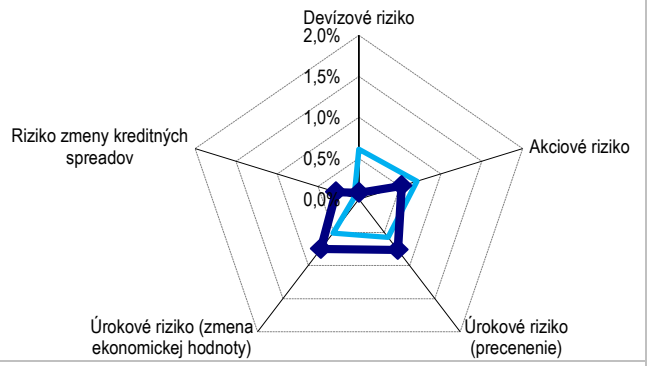

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámky: Údaje vyjadrujú stratu (ako % z NAV) v prípade jednotlivých scenárov analýzy senzitívnosti. Analýza senzitívnosti je popísaná v poznámke ku grafu 46.
Svetlomodrá čiara vyjadruje údaje k 31. decembru 2014, tmavomodrá k 31. decembru 2015.

49 Citlivosť na jednotlivé typy rizík v sektore kolektívneho investovania

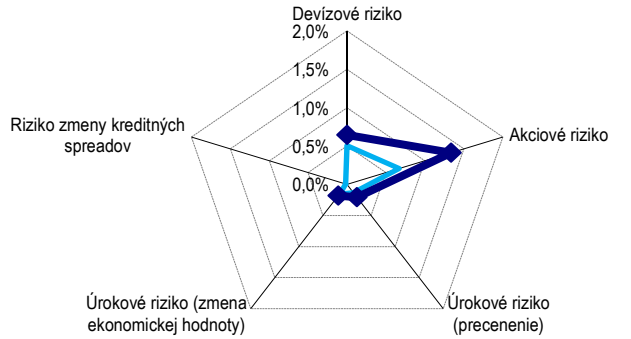

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámky: Údaje vyjadrujú stratu (ako % z NAV) v prípade jednotlivých scenárov analýzy senzitívnosti. Analýza senzitívnosti je popísaná v poznámke ku grafu 46.
Svetlomodrá čiara vyjadruje údaje k 31. decembru 2014, tmavomodrá k 31. decembru 2015.

50 Citlivosť aktív poisťovní na jednotlivé typy rizík

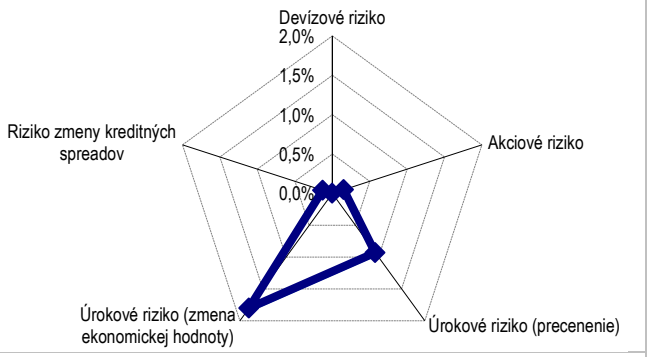

Zdroj: Bloomberg, NBS.
Poznámky: Údaje vyjadrujú percentuálny pokles hodnoty aktív v prípade jednotlivých scenárov analýzy senzitívnosti. Analýza senzitívnosti je popísaná v poznámke ku grafu 46.
Svetlomodrá čiara vyjadruje údaje k 31. decembru 2014, tmavomodrá k 31. decembru 2015.

51 Ukazovateľ úvery ku vkladom (%)

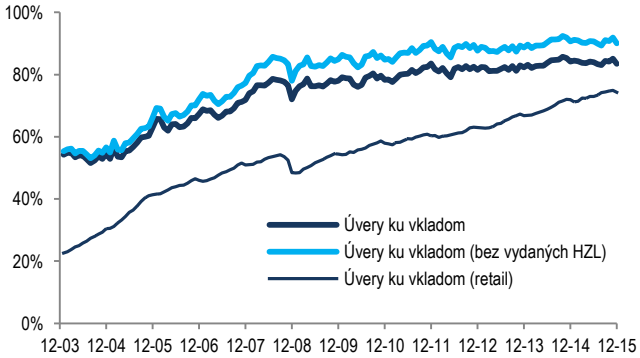

Zdroj: NBS.
Poznámky: HZL – hypotekárne záložné listy.

52 Ukazovateľ likvidných aktív

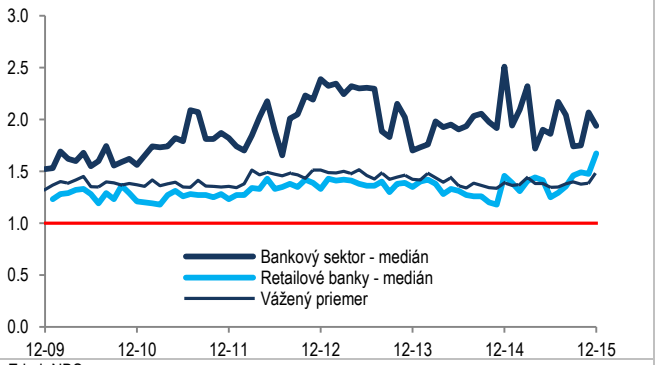

Zdroj: NBS.

53 Dopad základného scenára a stresových scenárov na fondy DSS

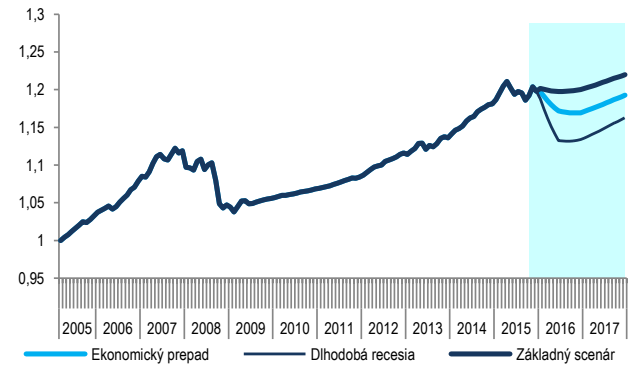

Zdroj: NBS, ECB, Bloomberg, internet.
Poznámka: Na zvislej osi je zobrazený priemer indexu aktuálnej hodnoty dôchodkovej jednotky vážený čistou hodnotou aktív jednotlivých fondov.

54 Dopad základného scenára a stresových scenárov na výplatné fondy DDS

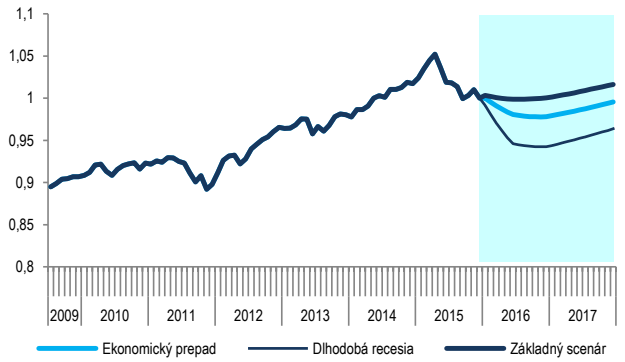

Zdroj: NBS, ECB, Bloomberg, internet.
Poznámka: Na zvislej osi je zobrazený priemer indexu aktuálnej hodnoty dôchodkovej jednotky vážený čistou hodnotou aktív jednotlivých fondov.

55 Dopad základného scenára a stresových scenárov na fondy kolektívneho investovania

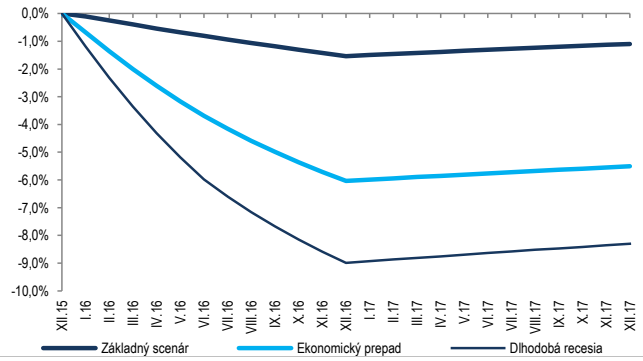

Zdroj: NBS, ECB, Bloomberg, internet.
Poznámka: Na zvislej osi je zobrazený podiel odhadovaného zisku, resp. straty na čistej hodnote majetku vážený čistou hodnotou aktív jednotlivých fondov.

56 Dopad základného scenára a stresových scenárov na aktíva poisťovní

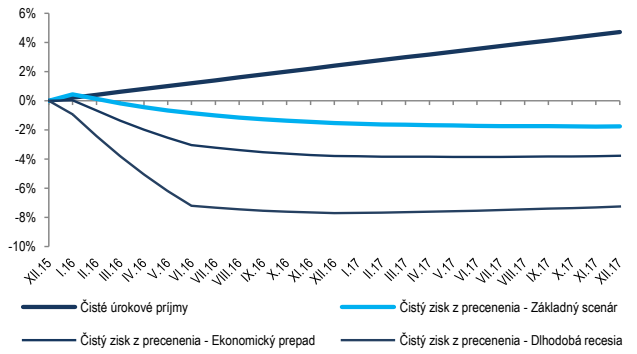

Zdroj: NBS, ECB, Bloomberg, internet.
Poznámky: Na zvislej osi je zobrazený podiel odhadovaného zisku, resp. straty na aktívach s výnimkou aktív kryjúcich technické rezervy v investičnom životnom poistení vážený objemom aktív jednotlivých poisťovní. Vplyv stresových scenárov na hodnotu pasív sa nebral do úvahy.

57 Dodatočné náklady poistného sektora vyplývajúce z negatívneho vývoja v jednotlivých stresových scenároch (mil. €)

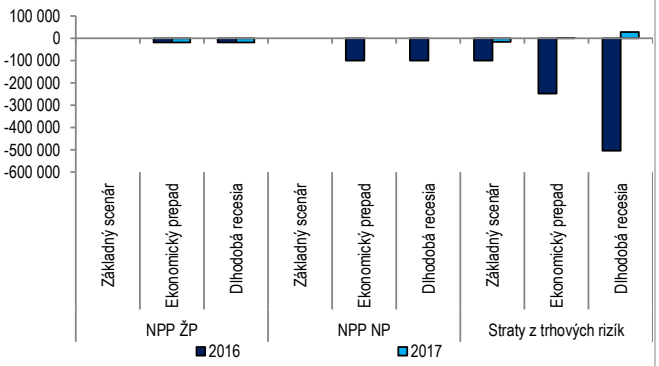

Zdroj: NBS.
Poznámky: NPP ŽP – náklady na poistné plnenia v životnom poistení.
NPP NP – náklady na poistné plnenia v neživotnom poistení.

58 Dopad základného scenára a stresových scenárov na aktíva inv. životného poistenia

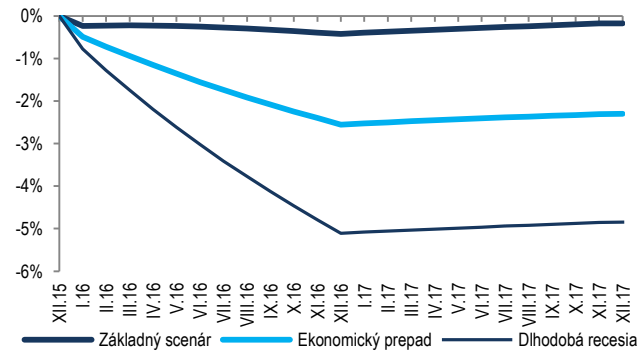

Zdroj: NBS, ECB, Bloomberg, internet.
Poznámka: Na zvislej osi je zobrazený podiel odhadovaného zisku, resp. straty na čistej hodnote majetku vážený čistou hodnotou aktív kryjúcich investičné životné poistenie v jednotlivých poisťovniach.